

Bijeenkomsten Omgevingsvisie Smallingerland

29 mei: Brede School De Wiken

Proces omgevingsvisie

Naar verwachting treedt de nieuwe omgevingswet in 2021 in werking. Eén van de doelen van de omgevingswet is om de huidige wetgeving te vereenvoudigen. De huidige wetgeving is vaak complex en soms zelfs tegengesteld. Gemeenten en provincies stellen in het kader van de omgevingswet een omgevingsvisie op. Zo ook de gemeente Smallingerland.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een brede visie die over veel verschillende beleidsterreinen gaat, zoals wonen, mobiliteit en landschap. De integrale insteek van de omgevingsvisie betekent dat er één visie is, met één einddoel die wordt vertaald naar concrete regels in verschillende beleidsplannen. De omgevingsvisie komt samen met inwoners (en bedrijven) tot stand en is gericht op de toekomst. Daar staat geen vaste termijn voor, maar werkenderwijs wordt gesproken over 20 à 30 jaar.

Samen met inwoners

Voor de gemeente Smallingerland is de verplichting om inwoners te betrekken niet de enige motivatie om dat te doen. De gemeente vindt het ook vooral erg belangrijk om inwoners te betrekken bij het maken van visies en plannen: "Het is ondenkbaar om dat in deze tijd niet meer te doen. Inwoners zijn per slot van rekening expert over hun eigen woonomgeving." Daarom kiest gemeente Smallingerland bewust voor co-creatie. Dat betekent dat de gemeente samen met haar inwoners (en bedrijven) op zoek gaat naar inbreng voor de omgevingsvisie.

De planning

In gemeente Smallingerland bevindt het proces om tot een omgevingsvisie te komen zich in de verkenningsfase. In deze fase spelen verschillende vragen een rol: Wat vinden we echt belangrijk? Wat speelt er? Wat komt er aan ontwikkelingen op ons af? Welke keuzes moeten we maken? De ambitie voor de verkenningsfase is dat er scenario's ontstaan om uit te kiezen. Je kunt het ook een afwegingskader noemen: als gezondheid een belangrijk thema blijkt, hoe verhoudt dat zich dan tot de andere thema's?

De zes sessies die in mei en juni van 2019 plaatsvinden zijn onderdeel van die verkenningsfase. Inwoners denken mee over welke thema's belangrijk zijn voor de omgevingsvisie van gemeente Smallingerland, waarom de thema's belangrijk zijn en waar zij zich zorgen over maken. Alle inbreng van inwoners telt mee en dat betekent dat men tijdens de bijeenkomsten als gelijkwaardigen aan tafel zit. Alle informatie is van dezelfde orde. Daarnaast wil de gemeente de input transparant behandelen: het is voor iedereen duidelijk wat de input is en wat er met de input gaat gebeuren. Dat doet de gemeente door terug te koppelen en inzichtelijk te maken wat zij met de input doet of gaat doen.

Niet alleen de input van inwoners is belangrijk voor de omgevingsvisie: de gemeente verzamelt ook andere informatie. Bijvoorbeeld over wat er tot nu toe al is gedaan en wat de ervaringen zijn met andere trajecten, sessies of projecten. Deze informatie wordt naast de input van de inwoners gelegd.

De verkenningsfase wordt in de zomer afgerond, waarna er wordt gestart met het koersdocument. De gemeente zal een afweging maken voor de visie. Het besluit over de omgevingsvisie ligt uiteindelijk bij de gemeenteraad. In 2020 wordt de omgevingsvisie vastgesteld. De visie heeft geen eindtermijn, maar er worden evaluatiemomenten ingepland.

Start van de avond

Op 29 mei kwam een groep inwoners van gemeente Smallingerland af op de bijeenkomst in Brede School De Wiken. Na de opening door Jaap Jepma werd de omgevingsvisie toegelicht door de gemeente (zie kader). Hierbij werd teruggeblikt naar de startbijeenkomst in de Lawei in het najaar van 2018. De input uit die bijeenkomst was erg divers en vraagt om een extra slag: “Waar willen we het echt over hebben met zijn allen en waar willen we naar toe werken?”

Onder de deelnemers zijn een aantal inwoners die al concrete ideeën hebben voor de toekomst. Voordat de deelnemers aan de slag gingen met de omgevingsvisie, lichtten zij hun ideeën toe. Eén idee is een fietstaxi. Deze fietstaxi kan mensen, die zich moeilijker verplaatsen, gemakkelijk vervoeren. Ook kan de fietstaxi een rol spelen door mensen van parkeerterreinen buiten Drachten (bv. Transferium) te vervoeren naar hun bestemming in Drachten. Naast vervoer kan de fietstaxi een rol spelen in het creëren van werkgelegenheid, het voorkomen van eenzaamheid, de rehabilitatie van mensen, het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt en de sociale cohesie. Bedrijven uit de regio kunnen een fietstaxi sponsoren met reclame. Andere deelnemers haken in op het thema openbaar vervoer: “Dat is belangrijker dan we denken en kan beter in Smallingerland.” Dan gaat het om vervoer binnen Drachten, tussen Drachten en de kernen in Smallingerland én de verbinding met de kernen verder weg, zoals Amsterdam of Utrecht.

Een ander belangrijk thema is inclusiviteit. Een aantal deelnemers zijn speciaal naar de bijeenkomst gekomen, omdat zij het belangrijk vinden dat niemand wordt buitengesloten in de nieuwe omgevingsvisie. Dat gaat dan niet alleen om mensen met een beperking of handicap, maar ook over bijvoorbeeld ouderen, mensen met kinderen en jongeren. Inclusief denken, is de boodschap: “Bij alles.”

De oogst van de avond: Top 5

De deelnemers aan de bijeenkomst stellen een Top 5 samen van de volgens hen belangrijkste thema's voor de omgevingsvisie. Daarbij kunnen ze kiezen uit elf thema's: Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen, Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen, Gezonde en veilige leefomgeving, Landschap, Wonen in dorpen en wijken, Energiebesparing en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis, Biodiversiteit en klimaat, Voedsel en landbouw, Sociaal/mienskip/welzijn, Banen/werkgelegenheid/bedrijven(terreinen) en 'zelf invullen'. Bij elk thema geven deelnemers aan waarom het belangrijk is en wat hun zorgen zijn. Er is ook ruimte voor algemene zorgen of opmerkingen.

De deelnemers zijn in twee groepen uiteen gegaan om verder te praten over de omgevingsvisie en de thema's die daarin volgens hen belangrijk zijn.

Tafel 1

De deelnemers zochten de verbinding tussen de thema's. Hoe hangt het met elkaar samen? Voor welke combinaties moet je ook hebben? Er ontstond een Top 4, bestaande uit alle elf thema's. Deze Top 4 geeft de wisselwerking tussen de thema's én een prioritering aan.

Een algemene uitdaging die deze tafel bij de gemeente neer wil leggen is om te kiezen voor een visie waarin de samenleving voorop staat. En daar samen aan te werken. Dat zou veel mensen uitnodigen om ook in Smallingerland te komen wonen.

Naast de fietstaxi, is de afvalwinkel een idee om verschillende uitdagingen aan te pakken. Bij een afvalwinkel kunnen inwoners hun afval afleveren en krijgen zij geld voor afval wat herbruikbaar is. Deze afvalwinkels kunnen op verschillende (leegstaande) locaties georganiseerd worden. De voordelen zijn te vinden in de interactie tussen mensen, het 'verdienen' aan afval en het verminderen van zwerfafval.

OMGEVINGSVISIE
- Smallingerland -

Gezonde en veilige leefomgeving <small>(Parken, speel- & recreatie, veiligheid, natuur, verontreiniging, geluid, leefbaarheid & gebied)</small>	Blanco / zelf invullen <i>Wat is de leefomgeving die we willen? Hoe kan we de leefomgeving verbeteren?</i>	Waarom belangrijk?
Wonen in dorpen en wijken <small>(Nieuwe woningen, kwaliteit bestaande woningen, jongeren, ouderen, leefbaarheid, leefomgeving)</small>	Sociaal / maatschappij / welzijn <small>(Versterking maatschappij, geluk, herleving, veiligheid)</small>	Welke zorgen?
Banen / werkgelegenheid / bedrijven(terreinen) <small>(Zijn er banen, werk, baan of andere in regio?)</small>	Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen <small>(Verkeersweginfrastructuur, scholen, kinderopvang, sport, cultuur, recreatie / recreatie, evenementen)</small>	Waarom belangrijk?
Biodiversiteit en klimaat <small>(Versterking, droogte, wateroverlast, andere aspecten)</small>	Energiebesparing en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis <small>(Zonnepanelen, isolatie, etc.)</small>	Welke zorgen?
Landschap <small>(Nieuw voor andere bestemming / functies, behoud bestaande)</small>	Voedsel en landbouw <small>(Productiesystemen, zelfvoorziening / lokale)</small>	
4.	→	Waarom belangrijk?
5.	→	Welke zorgen?
Andere zorgen of opmerkingen?		

Het resultaat van de avond: de Top 5 van tafel 1.

1. Gezonde en veilige leefomgeving i.c.m. Inclusiviteit (Blanco)

Een gezonde, veilige en inclusieve leefomgeving staat centraal. Daarbij hoort ook gastvrije recreatie. Om dit te realiseren moet de gemeente ruimtelijke kaders scherpere, die ook gaan over wonen en werken in dorpen en wijken, openbaar vervoer, fiets- en wandelverbindingen, voorzieningen (om elkaar te ontmoeten) en mogelijkheden om een inclusieve samenleving te zijn. Om zo'n kader te maken, is het belangrijk dat iedereen meedenkt en meedoet in de organisatie daarvan.

- > Als je het hebt over inclusiviteit, worden veel 'inclusiviteits-maatregelen' bedacht door mensen die al heel goed meedoen in de maatschappij.

*"Wanneer juist mensen die van inclusiviteit profiteren
daar aan mee doen, realiseer je écht goede oplossingen".*

2. Wonen in dorpen en wijken i.c.m. Sociaal/mienskip/welzijn i.c.m. Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen

Voor zo'n gezonde, veilige en inclusieve samenleving is het belangrijk dat mensen kunnen meedoen. Om dat te organiseren en mogelijk te maken zijn verschillende zaken belangrijk: geschikte woningen op een geschikte plek, een *mienskip* (en de mogelijkheid om daaraan mee te doen) en goed openbaar vervoer en geschikte fiets- en wandelpaden. Deze thema's staan gezamenlijk op de tweede plaats.

3. Banen/werkgelegenheid/bedrijven(terreinen) i.c.m. Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen.

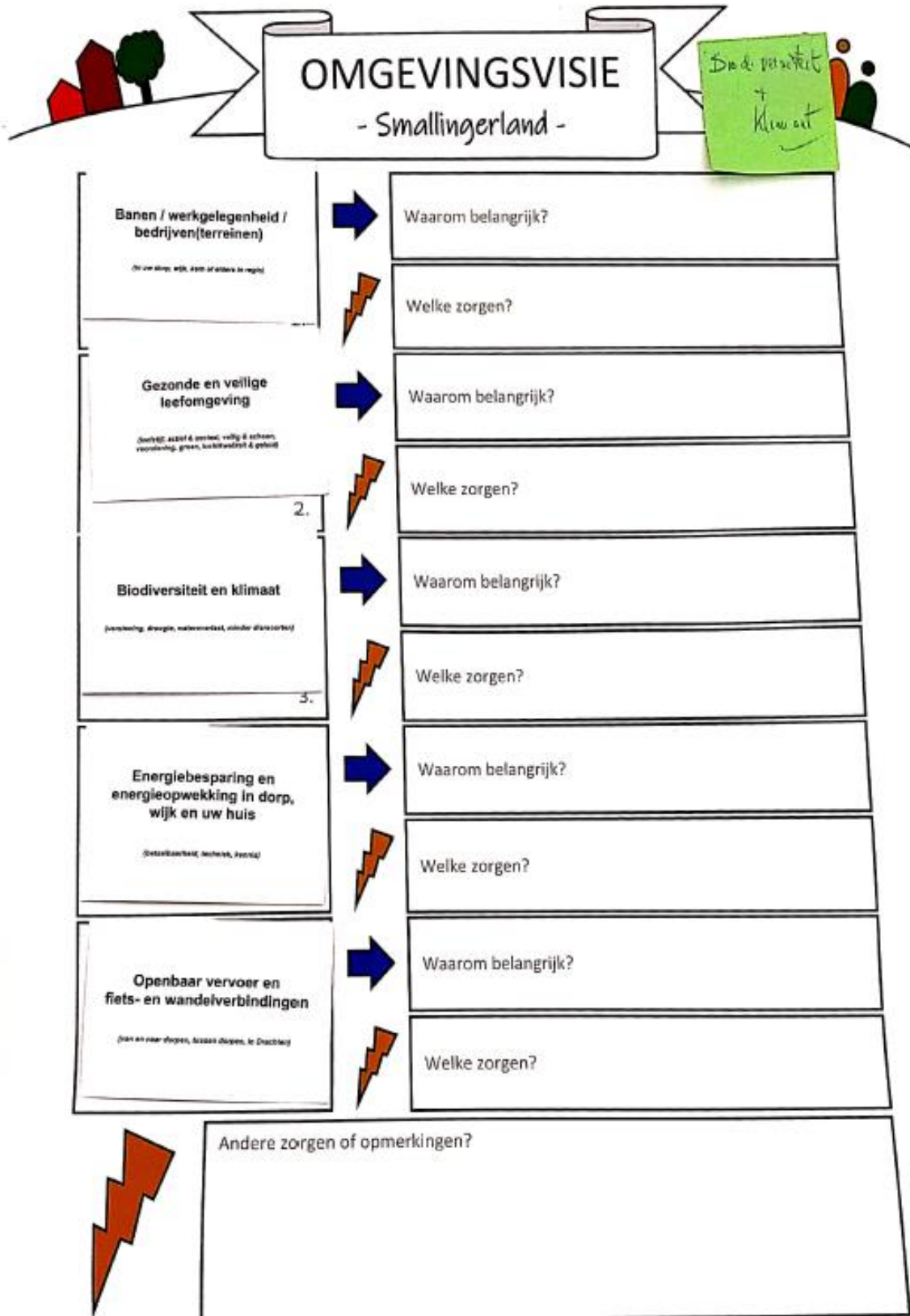
Voor de organisatie van de beoogde samenleving zijn ook deze twee thema's belangrijk. Werkgelegenheid voor iedereen zorgt ervoor dat iedereen een zinvolle dagbesteding heeft en gewaardeerd voelt. Daarnaast opent het hebben van (meer) geld deuren, zoals het besparen van energie. Geschikte voorzieningen dragen eraan bij dat mensen prettig kunnen leven en voldoende gelegenheid hebben om elkaar te ontmoeten.

4. Biodiversiteit en klimaat i.c.m. Energiebesparing en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis i.c.m. Landschap i.c.m. Voedsel en Landbouw.

Wanneer er een gezonde, veilige en inclusieve leefomgeving is, met aandacht voor de bovengenoemde thema's, is er ruimte om aan de slag te gaan met het klimaat, het landschap en de energieopgave. Hoewel dit belangrijke thema's zijn, hebben veel mensen op dit moment geen ruimte om er bij stil te staan. Deze mensen zijn volop bezig met het op orde krijgen en houden van hun eigen leven. Door eerst in te zetten om dat aspect, ontstaat er ruimte voor aandacht voor biodiversiteit, klimaat, energie, landschap, voedsel en landbouw.

Tafel 2

De deelnemers aan deze tafel vonden alle thema's erg belangrijk, maar hebben zich goed kunnen beperken tot een Top 5. Volgens de deelnemers wil dat niet zeggen dat de andere thema's, die de Top 5 niet hebben gehaald, onbelangrijk zijn. Maar, als je de Top 5 thema's goed voor elkaar hebt, komt de rest ook in orde.

Het resultaat van de avond: de top 5 van tafel 2.

1. Banen/werkgelegenheid/bedrijven(terreinen)

2. Gezonde en veilige leefomgeving

De thema's op de eerste en tweede plaats zijn essentieel voor een vitale omgeving. Ze zijn de basis voor prettig wonen en recreëren. Banen/werkgelegenheid/bedrijven(terreinen) staat bovenaan, want zonder werkgelegenheid is er niets: het is de motor van alles. Daarnaast heeft werkgelegenheid niet enkel een economische uitwerking. Voldoende werkgelegenheid maakt het mogelijk dat iedereen zinnvolle dagbesteding heeft. Dit heeft invloed op andere thema's, zoals Sociaal/mienskip/welzijn.

*"Als mensen het gevoel hebben
dat ze er toe doen,
dragen zij eerder constructief bij aan de mienskip".*

3. Biodiversiteit en klimaat

4. Energietransitie en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis

Aandacht voor de uitdagingen rond biodiversiteit, klimaat en de energietransitie is belangrijk. Als daar geen aandacht voor is, is er later geen prettige omgeving meer om in te leven en te werken.

- > In hoeverre kan een gemeente écht wat doen op het gebied van de energietransitie. En hoe doet de gemeente dat dan? Gaat het dan om het stimuleren van inwoners? Of om het maken van regels? Of om het zelf uitvoeren van grotere projecten? En wat is de rol van het Rijk? Zou het Rijk niet meer verantwoordelijkheid moeten nemen en wat betekent dat voor de mogelijkheden van de gemeente?

5. Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen

Als je goed wilt leven, moet je het openbaar vervoer en de andere verbindingen in orde hebben. Het openbaar vervoer in Smallingerland kan veel beter, ook naar grote kernen buiten de gemeente of provincie. Dat hoeft niet per se veel te kosten.

===